

Luchtfoto uitbreiding Olivier van Noortstraat. Foto collectie Cack van Heben.

Straten vernoemd naar stadsbestuurders

Ad de Vaafl

Vroegere bestuurders van de stad eren door een straat, plein of laan naar hen te vernoemen, blijkt bepaald geen gewoonte in Schoonhoven. Toen in 1951 het voorstel werd gedaan straten een naam te geven van personen uit de historie van Schoonhoven, stuitte dat op breed verzet. Intussen zijn er wel een drietal straten vernoemd naar oud-bestuurders van de stad. Het is bij die drie gebleven. En het raadslid dat destijds een bloemen- of vogelenbuurt wilde, heeft vijftig jaar later pas zijn zin gekregen. In Schoonhoven Oost zijn nu straten met namen als Zonnedaauw, Fluitekruid, Ereprijs en Watervallier. Hoever reikt de fantasie van de Schoonhovense raadsleden?

In de Nederlandse steden en dorpen hebben straten en wegen een naam. De namen in de historische kernen zijn vaak al eeuwen oud en duiden dikwijls op de functie van de straat of het plein. Zoals bijvoorbeeld Markt, de plek waar week- en jaarmarkten werden gehouden. De Dam, de plaats waar een stromen kon worden afgeleid ten behoeve van de waterhuishouding in het gebied. De Doelen, een plek waar de schutterij oefende. Ook woonden sommige beroeps groepen bij elkaar in een straat zoals bijvoorbeeld in de Schoemakerstraat. Of een straat werd vernoemd naar een belangrijk gebouw: de Kerktstraat, Stadhuisstraat of Waagstraat. Ook een geografische aansluiting zoals de straat die naar de naburige stad of dorp leidt, kreeg de naam van die stad of dat dorp. Ook in de historische kern van Schoonhoven hebben de straten dergelijke namen, die soms ver teruggaan in de geschiedenis van de stad.

Belangrijke personen

Bij geplande stadsuitbreidingen, die in de meeste steden in de tweede helft van de 19de eeuw en later werden gerealiseerd, moesten meerdere straten tegelijk een naam krijgen. Dit werd een taak voor de gemeentebesturen. In de 19de eeuw wilden die bestuurders de behoefte om belangrijke personen uit de lokale of landelijke geschiedenis met een straatnaam te eren. Bestuurders van het land, de provincie en de gemeente kregen hun straat. Ook het koningshuis werd niet vergeten. Voor de grote uitbreidingen na de Tweede Wereldoorlog en de zogenaamde vintieslocaties kenden we weinig creatieve oplossingen voor straatnamen. Er ontstonden bomen- en bloemenbuurten, wijken met namen van Nobelprijswinnaars, wijken met scheepstypen of edelstenen als straatnamen.

Schoonhoven kent geen uitbreidingen in de 19de eeuw. De stadsuitbreidingen dateren uit de 20ste eeuw. Zo werd er in de jaren 30, een nieuwe wijk gebouwd, aan de westzijde van de stad, deels in de Kalkerpolder* nog binnen de stadsuitbreiding van 1672 en deels op de oude vestingwerken. Olivier van Noort, een beroemde zeevaarder die werd begraven in de Grote Kerk aan de Haven, werd vernoemd met een Le Olivier van Noortstraat, een 2e Olivier van Noortstraat en een Olivier van Noortplein. Gravin Jacoba van Beieren kreeg een straat en ook in Schoonhoven werd het koningshuis niet vergeten. Maar voor lokale bestuurders was er geen straat in deze uitbreiding.